

HLEDAČKA v kraji tůní

Obtížnost: fyzicky nenáročná

Délka trasy: 2 km

Doba na cestě: 60 minut

Doporučené vybavení na cestu: papír, tužka, brýle na čtení i slunění

Začátek hledačky: bazilika minor sv. Vavřince a sv. Zdislavy

Jak na to: Pěšmo. Doporučuje se poctivě čísti tištěný materiál. Zvládnutí trasy pak bude – hračkou :-). Na jednotlivých zastaveních piš slova na připravená podtržítka [odpovídají počtu písmen hledaného slova]. Zvýrazněná písmena pak vepiš na správná místa v tajence na konci listu hledačky.

Upozornění: Kočárky a invalidní vozíky se bez potíží dostanou až na stanoviště č. 7. V areálu mokřadů jsou pro ně sjízdné jen některé cesty. Přesto lokalita stojí za návštěvu! V mokřadech je třeba být vybaven, zvláště v období dešťů a tání, potřebnou ochrannou obuví.

„Vítej, cizinče, jenž jsi navštívil starobylé město zvané kdysi Yabltonni, kterýžto název uchovati se ráčil na listině podepsané bývalým pánem na Lemberku Havlem „de Yabltonni“ ve XIII. století.

Rád bych se ti představil. Lid jablonský mě zve Dráteníčkem a jsem spjat s Jablonným už pár století. Jsem osobou tedy již neživou, můj duch však v Jablonném dlí, neboť je to místo kouzelné a bylo mému srdci milé.

Připravil jsem pro Tebe, poutníče, zábavné cestování koutkem Jablonného po památkách historických i skvostech přírodních. Chop se tužky a směle zaplňuj odpověďmi toto lejtro.

Přeji hodně zábavy a radosti na Tvých cestách.

Dráteníček

1. Zastávka – bazilika minor sv. Vavřince a sv. Zdislavy

Stojíš nyní před naší bazilikou, která se pyšní slávou převelikou. Sama Zdislava po nocích ji prý stavět pomáhala, aniž by si na svůj těžký život stěžovala. Vedle hlavních chrámových dveří dvě dveří vlevo se nachází u druhých v dřevěném rámečku cedulka zprávou turisty provází. Že zde je klášter jim sděluje a další informace o faře a prohlídkách poutníkům věnuje.

Písmeno zapiš na pozici č. 8.

Přesun na zastávku č. 2.

Postav se tak, abys měl baziliku po levé ruce. Před tebou je ulička, kterou se vydej rovně, vpravo půjdeš okolo domečku sester Dominikánek (č.p. 31), na jejich domku je označení Školní [ulice] a vedle domku vlevo najdeš informační tabuli o historických stavbách v centru Jablonného.

2. Zastávka – informační tabule Jablonné v Podještědí

Na tabuli další informace o bazilice nalezněš a hned jméno jejího stavitele do tabulky přepíšeš.

Bazilika je prvním velkým dílem _____, barokního architekta a projektanta.

Opakující se písmeno zapiš na pozici číslo 9 a 11.

Zvíš též, že Jablonné leželo na významné obchodní cestě z Prahy do _____, a z tohoto důvodu se zde ještě do 13. století razily mince.

Písmenko zapiš na pozici č. 15.

Přesun na zastávku č. 3.

Po pravé ruce měj informační ceduli, za zády baziliku a jdi stále rovně Školní ulicí. Ulička Tě přivede k historické, částečně zrekonstruované budově vyhlídkové věže.

3. Zastávka – vyhlídková věž

Zastav své nohy u tabule před bývalým kostelem, jehož název vepsat do tabulky je nyní tvým úkolem. Byl to farní kostel sv. Kříže, pak kostel _____, jak dokazuje historická studie. Kdysi to býval pivovar i škola, teď je zde vyhlídková věž, a ta Tě na vyhlídku volá.

Písmeno vepiš na pozici č. 16.

Přesun na zastávku č. 4.

Po levé ruce měj věž a dopředu běž. Školní ulicí dojdeš po směru předchozí cesty na náměstí, kde v jeho středu uvidíš morový sloup.

4. Zastávka – morový sloup

Morový sloup ze 17. století vprostřed náměstí stojí, ukazuje kolemjdoucím krásu a do hávu svatých se zde strojí.

Každá socha svatého u sebe cedulku se jménem má a kdo najde Laurentia, další část tajenky už zná.

Za Laurentiem stojí svatý _____.

Písmeno vepiš na pozici č. 5 a 14.

Přesun na zastávku č. 5.

Zůstáváme na náměstí. Najdi úřední desky a za nimi najdeš zastávku č. 5.

5. Zastávka – turistická mapa

Lužickými horami skrz naskrz Tě mapa provede, kéž kroky Tvé nic ze správné cesty nesvede.

Klub _____ mapu pro Tebe vydal, tak zapiš písmeno a podle návodu číň dál.

Písmeno zapiš na pozici číslo 1.

Stoupni si zády k mapě a na druhou stranu silnice nasměruj své líce, uvidíš na budově nápis _____ v zeleném kabátku slušivém velice.

Písmeno zapiš na pozici číslo 2.

Přesun na zastávku č. 6.

Opouštíme náměstí. Jdeme zpět k morovému sloupu, pokračujeme rovně, po pravé straně uvidíme restauraci Salvátor, za ní bankomat a jdeme vpravo po chodníku lemujícím silnici z mírného kopečka dolů. Na křižovatce zahni vpravo a zastav se u přechodu pro chodce s rozcestníkem.

6. Zastávka – rozcestník u přechodu pro chodce

První hnědá šipka nahoře ukazuje směr na zámek Lemberk a _____,

kde je krásná příroda, a místa znáš i z filmových pohádek. Ale pro pořádek!

Tvým cílem je šipka ukazující směr na mokřady, Jablonské to vodní zahrady.

Písmeno zapiš na pozici č. 6.

Přesun na zastávku č. 7.

Přejdi přechod pro chodce a vydej se z kopečka po cestě vpravo. Kaštanová alej Tě dovede až k červené závoře. Ta značí, že jsi došel na mokřady, k první informační tabuli.

7. Zastávka – první informační tabule

Nebyla už paráda	Blýsklo se na lepší čas
Zanedbaná zahrada	Krásný koutek je tu zas
Potom v dražbě Čmeláci	Došlo k místa přerodu
Ten pozemek vyplácí	Pro lidi a přírodu!

Zaznamenej si jméno rostliny, která zarostla dřívější hospodářskou louku [informaci budeš později potřebovat]. Prohlédni si pečlivě hada na obrázku, bude o něm také ještě řeč. Jakou barvou jsou vyznačeny tůně na mapce mokřadního areálu?

Písmeno zapiš na pozici 12.

Přesun na zastávku č. 8.

Jdi po hlavní cestě a počítej tůňky po levé straně. Za třetí tůň vlevo odboč na pěšinku, která vede přes mostek a končí u dřevěné srubové konstrukce.

8. Zastávka – hadník

Když tu není zahrádka	A v takové hromadě
Tak proč je tu ohrádka,	Je vždy tepla habaděj
V které tleje biomasa	Vyluštění záhady:
Rozkládá se, prostě krása!	Je to hadník pro hady!

Ano je to tak. Sem do hadníku ráda klade svá vejce užovka obojková.

Když napíšeš pečlivě její jméno na připravená podtržítka, prozradí Ti, jaké písmeno patří na pozici 17.

Přesun na zastávku č. 9.

Pokračuj dál po pěšině až na její křižovatku s velkou cestou, lemovanou alejí vysokých stromů. Tam se dej alejí směrem k zámku, až po pár metrech narazíš na velkou křižovatku.

9. Zastávka – dubová alej

V majestátní aleji	Druhý ale odhalí
Do masek se halejí	Klamou tělem nádhery!
První pohled napoví	Podle listů každý poví
Stojí tady topoly	Jde o pyramidální duby!

Tady Tě nečeká žádný úkol. Jen se pokochej krásou těch víc než 100 let starých stromů.

Přesun na zastávku č. 10.

Postav se tak, abys měl zámek po pravé ruce. Před tebou je plácek a na něm velká hromada kamení.

10. Zastávka – ještěrkovník

Leží hromada kamení	Za pěkného počasí
Koukej do škvír, co je v ní?	Vylézají, proč asi?
V nebezpečí do škvírky	Na sluníčku ještěrky
Ukryjí se ještěrky	Dobíjí své baterky!

Jaký je kmen stromu, sloužící ke skrytému pozorování žab?

Písmeno napiš na pozici 10.

Přesun na zastávku č. 11.

Obejdi tůň po své pravé ruce po haťovém chodníčku, zastav se v místě, kde z něj odbočuje molo.

11. Zastávka – srovnávací tůňka

Všude suché rákosí	Ve všech tůních rákosí
Tady běží pokusy!	V sezoně se pokosí
Co se stane s tůň	Ne však v téhle tůni
Bez vysekávání?	Slouží k porovnání!

Jak se správně jmenuje rostlina, které se lidově říká rákosí? [Využij svou poznámku z první informační tabule.]

___ _ _ _ _ obecný.

Písmeno zapiš na pozici 7.

Přesun na zastávku č. 12.

Pokračuj po haťovém chodníku a následně vrbovou houštinou až na křižovatku s dubovou alejí. Proti Tobě mírně vlevo vede z náspu dolů pěšinka. Tou se dej, až nalezneš druhou informační tabuli.

12. Zastávka – druhá informační tabule

Dřív odpadků hromady	Do tůní pak přikvačili
Dnes oáza přírody	Čolči, žáby, ptáci milí
Lidé dali ruce k dílu	Pro ostatní je vzorem
Vyhloubili tůně v jílu	Náš mokřad zde v Jablonném!

Porovnej fotky lokality před revitalizací a po ní [obrázek č. 4].

Na pozici 3 napiš prostřední písmeno prostředního slova v německém popisku fotky před revitalizací.

Na pozici 18 napiš druhé písmeno prvního slova v českém popisku fotky po revitalizaci.

Přesun na zastávku č. 13.

Vrať se do dubové aleje a vydej se jí směrem od zámku. Počítej vysoké pařezy po pravé straně. Zastav se u čtvrtého z nich.

13. Zastávka – vysoký pařez v aleji

Kdo tak divně stromy kácí?!	V pařezech pak samička
Určitě ne sami brouci!	Klade broučí vajíčka
Lidé stromy porazí	Po proměně dech beroucí
Zanechají pařezy	Vylétají vzácní brouci!

Když se na pařez dobře podíváš, zjistíš, že je v něm ___ _ _ _ _.

Písmeno zapiš na pozici 19.

Přesun na zastávku č. 14.

Pokračuj alejí a za můstkem zahni doprava. Pečlivě hledej po levé straně pěšinku, která vede podél slepého ramene potoka. Zastav se na jejím počátku u stromu s několika kmeny rostoucími těsně u sebe.

14. Zastávka – lužní les

Jedna olše vedle druhé	Po šlapácích stále dál
Cestička jen úzkým pruhem	Ani by ses nenadál
Tady hnízdí krásní ptáci	Jen co přejdeš přes klády
Pospíchat se nevyplácí!	Na dosah jsou poklady!

Strom vedle Tebe je olše lepkavá. V tomto místě vytváří útvar, který bys nazval trojolší, čtyřolší nebo pětiolší? Počítej jen opravdu silné kmeny!

Čtvrté písmeno správného slova napiš na pozice 4 a 13.

Přesun na zastávku č. 15.

Vydej se pěšinkou podél slepého ramene potoka [budeš ho mít po pravé ruce], projdeš pod větvemi a přeskočíš tok. Dojdeš na místo, kde se pěšinka prudce stáčí doleva. Ty však pohlédni rovně, kde dvě skupinky olší [dvojitá a trojitá] tvoří jakousi bránu. Tam najdeš tenoučkou „cestičku“ vedoucí k pokladu.

Vyluštěnou tajenku a doklad, že jsi byl u pokladu, odnes do infocentra v Jablonném v Podještědí.

V otevíracích hodinách si zde můžeš vyzvednout drobnou odměnu. Pokud by bylo infocentrum zavřené, informuj se, co dělat, na emailu: info@cmelak.cz.

Místo pro vyluštěnou tajenku [výsledek čti zprava doleva]

19	18	17	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	